

مشخصات دوره:

۱- نام دوره : کارشناسی پیوسته علوم آزمایشگاهی Bachelor of Science in Laboratory

۲- طول دوره و ساختار آن :

طول دوره و نظام آموزشی آن مطابق آیین نامه ی آموزشی دوره های کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

۳- تعداد کل واحدهای درسی :

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۱۳۰ واحد و به شرح زیر می باشد:

دروس عمومی	۲۲ واحد
دروس پایه	۲۷ واحد
دروس تخصصی	۶۳ واحد
کارآموزی در عرصه	۱۶ واحد
جمع کل	۱۳۰ واحد

مقدمه :

رشته علوم آزمایشگاهی در مقطع کارشناسی (Bachelor of Science in Laboratory Sciences)، یکی از رشته های علوم پزشکی در ارتباط با آنالیز آزمایشگاهی نمونه های بیولوژیک انسانی است. این رشته در تشخیص، پیگیری درمان و پیشگیری بیماریهای مختلف از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

امروزه شاغلین این رشته، از تجهیزات به روز و تکنولوژی های بسیار دقیق و حساس و نیز بکارگیری نرم افزارهای پیشرفته و روشهای نوین تشخیصی برای انجام آزمایشهای مختلف بهره می گیرند. صاحب نظران معتقدند بنا بر وضعیت کشورها، بین ۷۰ تا ۸۰ درصد تصمیم گیری های بهداشتی به نتایج آزمایشگاهی بستگی دارد.

برنامه آموزشی این رشته، توسط کمیته بازنگری مورد ارزشیابی قرار گرفت و کمبودها و پیشنهادهای سازنده، جمع آوری و برای بهبود و ارتقاء برنامه مورد استفاده قرار گرفت.

فرایند بازنگری برنامه ی آموزشی رشته ی علوم آزمایشگاهی در مقطع کارشناسی پیوسته براساس مراحل ذیل صورت گرفت:

الف) ارزشیابی و نیازسنجی براساس برنامه آموزشی دوره

ب) برگزاری جلسات مشورتی متعدد با حضور اساتید رشته علوم آزمایشگاهی (تمام گرایشهای رشته) و استفاده از نظرات آنها در زمینه استفاده از راهبردهای نوین آموزشی، در صورت نیاز، تغییر محتوای واحدهای درسی، اضافه نمودن مطالب و دروس جدید، حذف دروس و محتوای تکراری و نحوه ارزشیابی دانشجو.

ج) انجام مطالعات تطبیقی و مقایسه آنها با برنامه های مشابه آموزشی در دانشگاههای معتبر دنیا

د) انطباق و ارتباط برنامه های آموزشی با نیازهای جامعه و پیشرفت های حاصله در علم

با توجه به مراحل فوق، کمیته تدوین برنامه ها، فعالیت بازنگری خود را طی نشست های مشترک با صاحبان فرایند آموزشی ادامه داد و مراتب را به شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی منعکس نمود.

تعریف رشته :

رشته علوم آزمایشگاهی در مقطع کارشناسی، یکی از رشته های علوم پزشکی است که دانش آموختگان آن ضمن آشنایی با تجهیزات و تکنیک های آزمایشگاهی و نیز فراگیری اصول و روشهای تشخیص آزمایشگاهی انواع نمونه های بیولوژیک، مهارت کافی را در جهت بکارگیری این فنون در ارائه خدمات آزمایشگاهی به منظور تشخیص بیماری، پیگیری درمان و حفظ سلامت افراد جامعه کسب خواهند نمود.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

- پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری و بصورت متمرکز خواهد بود

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران :

رشته علوم آزمایشگاهی که به نام مدیکال تکنولوژی در دانشگاههای جهان آموزش داده می شد، در سال ۱۹۷۶ توسط National Credentialing Agency به Medical Laboratory Sciences (MLS) تغییر نام یافت. در حال حاضر این رشته به نامهای Medical Laboratory Sciences و یا Clinical Laboratory Sciences در سراسر دنیا وجود دارد.

در ایران دوره کارشناسی پیوسته علوم آزمایشگاهی از سال ۱۳۴۷ در دانشگاههای تهران، شیراز، اصفهان، تبریز، اهواز و تأسیس گردید و بعد از انقلاب فرهنگی به صورت کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در آمد. تا سال ۱۳۸۶ مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته این رشته در دانشگاهها ارائه می گردید. با توجه به پیشرفت های دانش پزشکی و توسعه تجهیزات و فناوری مربوطه و به منظور ارتقاء توانایی های دانش آموختگان، ضرورت تربیت دانشجو در مقطع کارشناسی پیوسته احساس گردید و برنامه آموزشی « دوره کارشناسی پیوسته علوم آزمایشگاهی » در سال ۱۳۸۶ تهیه و تدوین شد و از سال ۱۳۸۷ کارشناسی پیوسته علوم آزمایشگاهی جایگزین دوره کاردانی شده است.

جایگاه شغلی دانش آموختگان :

- ۱- آزمایشگاههای تشخیص بالینی
- ۲- آزمایشگاه های مراکز بهداشتی
- ۳- انستیتوها و مراکز تحقیقاتی و آموزشی
- ۴- کارخانجات تولید وسایل و مواد آزمایشگاهی
- ۵- شرکتهای تولید فراورده های بیولوژیک و آزمایشگاهی
- ۶- آزمایشگاههای پزشکی قانونی
- ۷- آزمایشگاههای سازمان انتقال خون

فلسفه (ارزشها و باورها):

- فلسفه اصلی تدوین این برنامه درسی، تربیت نیروی انسانی کارشناس در رشته علوم آزمایشگاهی براساس وظایف حرفه ای تعریف شده و معین در جامعه است. بطوری که اصول اساسی تعلیم و تربیت که شامل رشد شخصیتی و افزایش قدرت تفکر و شایستگی شغلی و ایجاد مهارتهای یادگیری مداوم را در دانش آموختگان برای ارائه خدمات آزمایشگاهی مطلوب در برداشته باشد و به اخلاق حرفه ای در برقراری ارتباطات اجتماعی بین کارمند، پزشک، و بیمار آشنایی کامل داشته و به اجرای تمامی الزامات اخلاقی مفید باشد.
- در این برنامه تعلیمات عمومی و اختصاصی لازم به دانشجویان داده شده تا علاوه بر رعایت امانت داری در حفظ نمونه و نیز رازداری در ارائه نتایج، از عهده انجام آزمایشها در کمال صحت و دقت، در آزمایشگاههای بهداشتی و بالینی برآیند.

در بازنگری این برنامه، بر ارزش های زیر تاکید می شود :

- تعامل حرفه ای و همکاری تیمی، اخلاق حرفه ای، مهارت گرایی، عملگرا بودن، جامع نگری، جامعه نگری و سلامت محوری.

دورنما (چشم انداز) :

با توجه به بستر رو به پیشرفت آزمایشگاههای بالینی و بهداشتی، در ده سال آینده ضمن تأکید بر یادگیری فعال و کسب مهارت های مرتبط جدید همراه با نوآوری و خلاقیت، دانش آموختگان توانمند این رشته در انجام خدمات آزمایشگاهی تمام آزمایشگاه ها از جدید ترین تکنیک های روز برای ارائه خدمات مطلوب استفاده نمایند.

رسالت (مأموریت) :

رسالت این دوره، تربیت نیروهای توانمند، مسئولیت پذیر با دانش کافی، مهارت و رفتار حرفه ای جهت عملکرد موثر در طیف وسیعی از خدمات آزمایشگاهی است.

پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان :

دانش آموختگان این دوره باید قادر باشند با استفاده از انواع تجهیزات، کیت ها و روشهای مختلف آزمایشگاهی و تکنیکهای رایج در حوزه های مختلف علوم آزمایشگاهی شامل بیوشیمی، خون شناسی، بانک خون، باکتری شناسی، ویروس شناسی، قارچ شناسی، انگل شناسی، ایمنی شناسی و خدمات آزمایشگاهی را با صحت و دقت کافی ارائه نموده و نتایج را ثبت و گزارش نمایند.

اهداف کلی :

هدف از این برنامه آموزشی، تربیت کارشناس علوم آزمایشگاهی است که بتواند در آزمایشگاههای بالینی و بهداشتی با دانش اختصاصی که آموخته اند و با بکارگیری دستگاههای الکترونیک، آزمایشات مختلف را روی خون، دیگر مایعات و انساج بدن انجام دهند. اطلاعات و نتایج بدست آمده از این آزمایشات پزشک را در تشخیص بیماری، روند درمان و حفظ سلامت جامعه یاری خواهد نمود. نظر به اینکه این رشته دائماً در حال تغییر و توسعه است. فارغ التحصیلان این رشته باید به نحوی آموزش ببینند که دانش و مهارت کافی جهت بکارگیری تکنولوژی جدید را داشته باشند.

توانمندیهای و مهارتهای مورد انتظار برای دانش آموختگان :

(Expected Competencies)

الف- توانمندیهای پایه مورد انتظار : (General Competencies)

توانمندیهای عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- مهارتهای ارتباطی - تعامل
- آموزش به بیمار و جامعه
- همکاری در پژوهش و نگارش مقالات علمی
- تفکر نقادانه و مهارت های حل مسئله
- مهارتهای مدیریت منطبق بر برنامه آموزشی
- حرفه ای گرایی (Professionalism)